

Statsskovene er ude i et farligt eksperiment der kan sætte lighedstegn mellem naturnær drift og ekstensivering. Hvis ikke Skov- og Naturstyrelsen finder tilbage til en bæredygtig balance vil Styrelsen sætte gravstenen over den naturnære drift i Danmark. (Foto af ældre bøgeskov med foryngelse af primært bøg (og i midten en enkelt kristtorn). Velling Skov, Skov- og Naturstyrelsen, Søhøjlandet).

Naturnær skovdrift og Statsskovbruget – tur / retur?

Af J. Bo Larsen

Målet med naturnær drift er at vedligeholde og forbedre skovens produktions- evne, biodiversiteten og en oplevelsesrig natur.

Skov- og Naturstyrelsens udmeldinger om statssko-

vene har ikke noget at gøre med naturnær drift.

Stabilitet og kvalitetsudvikling opnås ikke ved at "lade skoven vokse mere vildt end før". Det kræver kyndige folk.

Gennem de seneste år har naturnær drift fået stigende opmærksomhed

– ikke blot i Danmark, men også globalt. Dette skyldes dels kravet om større hensyn til naturen og biodiversiteten, dels ønsket om at skabe mere stabile skove ikke mindst mht. klimaændringerne samt at forbedre økonomien i skovdriften.

Gennem naturnær drift kan man skabe mere plads for naturen. Og man kan forbedre stabiliteten overfor storm og forskellige biotiske ska-

devoldere (insekter, svampe mv.).

Desuden giver den naturnære drift mulighed for at spare på omkostningerne. Man går over til et system, der er baseret på en billig, naturlig foryngelse, og et system hvor en del af udrensningerne klares gennem naturlig stamtalsreduktion.

Naturnær drift indføres

Disse forhold var centrale for, at en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for alle skovbrugets interessenter i 2001 enedes om, at principperne for naturnær drift skulle danne grundlag for bæredygtig skovdrift i Danmark.

Det primære mål er at sikre en *bæredygtig træproduktion*. Det sker gennem valg af lokalitetstilpassede træarter og gennem driftsformer, der sikrer skovklimaet, forbedrer jordbundstilstanden og udnytter skovens naturlige processer, såsom selvforyngelse og naturlig udskillelse.

Herved vedligeholdes og forbedres skovens *produktionsevne*, samt det naturlige foryngelsespotentiale og *biodiversiteten*. Samtidig sikres en *oplevelsesrig natur* for skovgæsten.

Det Nationale Skovprogram af 2002 fastlægger herefter, at statskovbruget skal gå foran i omlægningen til naturnær drift, det skal vise vejen for det øvrige skovbrug. Siden begyndelsen af 2005 er Styrelsens skove i fuld gang med denne omlægning.

Da jeg jo ikke har været helt uden indflydelse på den skitserede udvikling, har jeg med stor interesse fulgt udviklingen. Især hvad der sker ude på distrikterne, men også mht. de udmeldinger der kommer fra den centrale styrelse.

Hvordan går det så?

Begejstring – og frustration

I begyndelsen oplevede jeg en vis skepsis, men også en stor begejstring ude på distrikterne. Endelig var skovdyrkningen kommet i centrum, nu skulle man i gang med den største omlægning af skovdriften siden 1805!

I den forløbne tid er denne begejstring dog forsvundet. Den er erstattet af udbredt hovedrysten og frustration i takt med at træproduktionen er blevet nedprioriteret politisk.

Samtidig har man gennemført en funktionsopdeling blandt funktionærerne, hvor ansvaret for skovdyrkningen og hermed omstillingen til

naturnær drift på op til 20.000 ha er lagt i hænderne på en enkelt person – og det ofte på deltid.

Ekstensivering og eksploitering

Der kom fornylig en udmelding om naturnær skovdrift fra hovedkontoret i København i forbindelse med afskedigelsen af 56 skovarbejdere. På den baggrund føler jeg mig nødsaget til at reagere:

Her fremlægges et scenarium for naturnær skovdrift, som *en langt mindre arbejdskrævende produktionsform, hvor skovene populært sagt 'planter sig selv' ..og udvikler sig langt mere "vildt" end før.*

Dette skitserer mest af alt en ekstensivering af skovdriften med følgende eksploitering (overudnyttelse, red.) af produktionsværdierne. Det har intet at gøre med klassisk naturnær drift, som jeg har været med til at beskrive i detaljer, og som er nedskrevet i Styrelsens egne handlingsplaner.

Den klassiske ensaldrende høj-skovdrift kan i vid udstrækning klares "fra skrivebordet" med deraf afledte muligheder for rationalisering på alle niveauer. Derimod kræver den naturnære drift professionelle, kyndige mennesker til at drive skoven lokalt – kyndige både på det planlæggende, men også på det udførende plan.

For at sikre produktionspotentialet og ikke mindst en tilfredsstil-

lende stabilitet og kvalitetsudvikling er der behov for en bevoksningspleje, som løbende sikrer udviklingen af de mest stabile og kvalitativt bedste individer. Dette opnås ikke ved at lade skoven vokse *mere "vildt" end før.*

Farligt eksperiment

Man får det indtryk, at statskovene udelukkende skal skabe oplevelser for skovgæsten og boliger for skovens dyr og planter.

Hvor er forpligtelsen til at sikre træproduktionen – ikke blot for vores generation men for fremtidens? Bliver bæredygtigheden ikke ofret på publikums alter, og er publikum interesseret i vilde skove?

Måske tager jeg fejl, men det er bedre at råbe vagt i gevær nu. Statskovene er ude i et farligt eksperiment ved at sætte lighedstegn mellem naturnær drift og ekstensivering!

Finder Styrelsen ikke tilbage til en "bæredygtig" balance mellem produktion, naturbeskyttelse og rekreation i skovdriften – som tilsigtes ved den naturnære drift – så kommer statskovbruget ikke til – som beskrevet i det nationale skovprogram – at bane vejen for det øvrige skovbrug. Så vil Styrelsen sætte gravstenen over den naturnære drift i Danmark – og måske også over sig selv!

**Mangler du en Flishugger, så spørg ved
NHS maskinfabrik A/S.
"Vi har mere end 25 års erfaring"**

- til private eller professionelle
- super aggressiv indtræk
- motor drevet eller med traktors PTO

NHS Maskinfabrik A/S
Bergsøervej 6 · DK-8690 Silkeborg
Tel.: 445 86 81 09-22
Fax: 445 86 82 09-05
CVR nr.: 81122717

Se også www.NHS-maskinfabrik.dk

Makes the difference